

Folkevett

MAGASIN FOR
MILJØ, RETTFERDIG
FORDELING OG
LIVSKVALITET

UTGIS AV FRAMTIDEN I VÅRE HENDER (FIVH) 31. ÅRGANG NR 3 2009 KR 35,-

Soldronningen

SIDE 12-20

Einar Steensnæs
Klimabestefar
Side 8

Miljøgifter
Forsiktig med solkremen
Side 22

Jørgen Randers
Tid for kutt
Side 24

De fleste av planetens halvannen milliard fattige uten elektrisitet kan se langt etter å bli koblet til strømmettet. Landsbykvinner som forvandles til solingeniører kan nå gi dem håp om lys i kveldsmørket og tilgang til ren energi. Kvinnene elektrifiserer først sin egen landsby, deretter fortsetter de til nabolandsbyene. Hus etter hus. Kilowatt etter kilowatt.

I India
Knut-Erik Helle (tekst og foto)

Familie og naboer hjemme i den bhutanske landsbyen Sama Chhu venter spent på at Pema Lamhu Sherpa skal komme hjem som ferdig utdannet barfotingeniør. Det tar to dager å gå til markedet for å kjøpe den helseskadelige lampeoljen de bruker i dag. – Jeg var så overrasket når jeg så elektrisitet for første gang, forteller Lamhu Sherpa. – Nå skal vi også få lys i landsbyen vår. Vi vil bli veldig lykkelige.

LANDSBYKVINNER GIR SOLENERGI TIL VERDENS FATTIGSTE

→ Se video og flere bilder fra arbeidet til Barfotuniversitetet på www.folkevett.no.

→ Ønsker du å støtte arbeidet til Barfotuniversitetet? På nettstedet www.store.tilonia.com, som drives på idealistisk basis, kan du kjøpe alt fra fargerike vesker og rangler til sengetepper og putetrekk laget av landsbykvinner fra Rajasthan. Inntektene deles mellom Barfotuniversitetet og kvinnene. Nettbutikken sender varer til Norge.

Den avsidesliggende fjellandsbyen Sama Chhu ligger i skyggen av Himalaya, i det lukkede kongedømmet Bhutan. Det tar en dag å gå til nærmeste vei med bussforbindelse. Landsbyfolket er forventningsfulle. De har fått høre at de kan få elektrisitet i landsbyen. Nok til belysning i hvert hjem og nok elektrisitet til å drive et fjernsyn i et forsamlingshus. De skal ha et første møte med en hinduprest fra India som skal få mirakelet til å skje. Lederne i landsbyen er samlet for å treffe

Bhawat Nandan Guruji fra Barfotuniversitetet i India. Han møtes med vantro og latter fra mennene i Sama Chhu. For å få elektrisitet må de velge to kvinner fra landsbyen som skal reise til India for å få opplæring som barfotingeniører. Ikke nok med at det er kvinner som skal velges, men det må være kvinner som ikke kan lese og skrive. Dessuten må de være mødre, være født i landsbyen og de skal aldri ha vært utenfor distriktet de bor i og jo eldre de er, desto bedre. I tillegg skal kvinner av lav kaste og gjerne dem som er vanskeligstilt på andre måter prioriteres. Lederen av solenergiavdelingen på Barfotuniversitetet

og hinduprest Bhawat Nandan Guruji møter de samme reaksjonene i alle landsbyene de skal elektrifisere, enten det er i Afrika eller Asia. Mennene mener alltid de bør prioriteres først.

– Hva skal dere med en kvinne?

– Hvordan kan hun bli en ingeniør, hun kan jo ikke lese engang?

Etter to dager har latteren stilnet og kontraktene om elektrifisering er underskrevet. Forventningene til et bedre liv for alle i landsbyen har tatt over. Livene til Lal Maya Gurung og Pema Lamhu Sherpa vil forandres for alltid. De skal bli barfotingeniører.

01.

01. Få av kvinnene deler samme språk på elektronikkverkstedet til Barfotuniversitetet. De lærer det som trengs likevel.

02. Barfotuniversitetet har utviklet egne solkokere som kan erstatte ved og kull til matlaging.

03. Rajasthan er godt egnet til solenergi med sitt solrike klima med lite nedbør.

02.

03.

Den lange reisen

Reisen til Rajasthan i India fra Sama Chhu tar fire døgn. Det tar en dag å gå til Dagapala hvor det er bussforbindelse, og derfra en dag til Thimpu med buss. Deretter tar det to døgn med buss og tog til Barfotuniversitetet i landsbyen Tilonia i Rajasthan der seks hektiske måneder med undervisning venter. Vi møter Lal Maya Gurung og Pema Lamhu Sherpa i hektisk aktivitet på Barfotuniversitetets solverksted. Sammen med 30 andre landsbykvinner fra Afrika og Asia lærer de å lodde sammen komponenter til bruk i lampene som drives med batterier ladet av solcellepanelene.

“ Framtiden til India ligger i hvor mye vi kan lytte til folket, utnytte ferdighetene deres og komme fram til løsninger som de allerede har.

BUNKER ROY, BARFOTUNIVERSITETET.

Alle deler og komponenter skal gjennomgås, monteres, repareres og vedlikeholdes. Først og fremst skal solenergi og ny teknologi avmystifiseres. Undervisningen utføres av andre ferdig utdannede indiske barfotingeniører. Undervisningen foregår ved å vise

tegninger, kreativt tegnspråk og demonstrasjon. Få av kvinnene deler samme språk.

– Våre forfedre har levd hele livet under vanskelige kår, så vi kom her for å lære om ny teknologi i håp om et bedre liv. Vi har ingen utdanning, så det er litt

vanskelig lære, innrømmer Lal Maya Gurung.

– Folkene i landsbyen venter på oss. De er utålmodige etter å lære fra oss, legger hun til. Pema Lamhu Sherpa er sikker på at de vil kunne reparere både lampene og solcellepanelene hvis noe går galt med dem.

– Nå vet jeg hvordan jeg kan lage en lampe drevet med strøm fra solcellepanelet. Jeg kan sette den sammen hvis jeg har alle delene. Det er ikke så vanskelig, men det er mer å lære. Jeg er overbevist om at vi vil lære oss det vi trenger for å gjøre jobben bra, konstaterer hun. Begge mener de vil bli respektert i landsbyen

04.

05.

06.

07.

i kraft av kunnskapen de vil komme hjem med.

Kvinner først

Barfotuniversitetets grunnlegger, Bunker Roy, er heller ikke i tvil om at Pema Lamhu Sherpa og Lal Maya Gurung både vil klare jobben og nyte respekt når de er tilbake i landsbyen.

– Barfotingeniørene får en helt ny status i landsbyen. De har kunnskap som mennene ikke har. Kvinnene har fått en selvrespekt og tro på seg selv som de ellers ikke ville hatt i en mannsdominert kultur. De har kommet hjem som ledere. De kommer til Barfotuniversitetet i Tilonia som kvinner og reiser hjem som tigere, forklarer Roy. Å utdanne menn som solingeniører har Barfotuniversitetet gitt opp.

– Menn er rastløse, rotløse og utålmodige. Dessuten vil alle menn ha sertifikater. Etter utdanningen forlater de ofte landsbyen for å søke etter jobb i nærmeste storby i stedet.

Våre forfedre har levd hele livet under vanskelige kår, så vi kom her for å lære om ny teknologi i håp om et bedre liv.

Lal Maya Gurung, Barfotingeniør

– Kvinner har en helt annen innstilling. De er ikke interessert i sertifikater. De er rotfestet i landsbyen. De ønsker ikke å forlate landsbyen, å migrere til nærmeste storby. De ønsker å bo sammen med mannen sin, barna og husdyrene. Desto eldre kvinnene er, desto bedre og mer stabile er de, forteller Bunker Roy. Han mener at Barfotuniversitetet bidrar til å utfordre den tradisjonelle rollefordelingen mellom menn og kvinner i de fattige landsbyene. Han har sett det i hver eneste landsby de har besøkt etter at solingeniørene er sendt hjem.

– Kvinnene vil forvandle mennene, og mennene liker det ikke i det hele tatt. Men mennene gir etter, og ser at de har noe å lære. En bestemor og kvinne kan faktisk bli en ingeniør, forteller Bunker Roy engasjert. Han er opptatt av å vise at kvinner som ikke kan lese og skrive også kan bidra med mye i landsbyen.

– Det er ingen grunn til å stig-

– matisere noen bare fordi de er analfabeter, og hindre dem i å bli en ingeniør, arkitekt, lege, eller designer... Hvorfor skal vi straffe noen bare fordi de ikke kan lese og skrive, spør Roy.

– Vår politikk har alltid vært å vise at selv om du ikke kan lese og skrive, så kan du være en ansvarlig og produktiv medborger i samfunnet du lever i. Du kan være en leder også.

Økt livskvalitet

Det er ikke bare kvinnene som forvandles i møte med Barfotuniversitetet. Landsbyene som har blitt elektrifisert har fått nytt håp for fremtiden. En av dem er den avsidesliggende landsbyen Legga i Rajasthan. Husene i den lille landsbyen er tradisjonelt bygget med jord og takene er av halm fra jordene. Tiden har stått stille her. Utfordringene er mange for landsbyen. Fjorten familier har tidligere flyttet fra Legga etter at monsunen har sviktet år etter år. Avlingene

har sviktet sammen med monsunen. Nå er det bare fem storfamilier igjen i landsbyen.

Legga er likevel ikke som alle andre fattige landsbyer i Rajasthan. På et av halmtakene ligger det et solcellepanel som lader batteriet i en lampe. Sol er noe de har nok av her på grensen til Tihar-ørkenen.

– Tidligere brukte vi oljelamper. Røyken var forferdelig. Vi kunne ikke ta oljelampene ut fordi de slukket i vinden, men sollampene kan vi ta med overalt. Nå kan vi ta vare på kuene og bøffelene om natten også, forteller Keshar Ram (60) fra landsbyen Legga i Dhani.

– Før var vi redde for skorpioner og slanger om natten. Det var vanskelig å få olje til lampene våre. Nå kan vi til og med hjelpe husdyrene under fødsler midt på natten, forteller Perma Ram (62).

Barfotingeniøren fra en nabolandsby har også bistått landsbyen med å bygge systemer for

oppbevaring av regnvann basert på tradisjonell kunnskap for området. Hver dråpe teller i store deler av Rajasthan. Siste gang monsunen gav alt med tunge regnskylt var i 1983. Det var sist både brønnen var full og grunnvannet sto høyt. Bare gudene vet om regnet vil komme eller ikke nå, konstaterer landsbyfolket.

Santosh, en av de yngre kvinnene i Legga, forteller at de må gå to timer for å hente drikkevann. Når hun var liten regnet det mer, men nå kommer det ikke så mye.

– Vi danset når regnet kom. Det var en god tid, minnes hun.

Arven etter Gandhi

Arbeidet til Barfotuniversitetet er sterkt preget av tenkningen til Mahatma Gandhi. Indias frigjøringshelt mente at «sjelen til India lever i landsbyene», og at fremtiden til landet lå i å bruke tradisjonell lokal kunnskap for å løse lokale problemer.

– Hva gjorde de fattigste i

Indias landsbyer for hundre år siden når det ikke var noen leger, lærere, ingen ingeniører? Og alle andre steder i verden? De hadde sine egne ferdigheter, sin egen kunnskap. Barfotuniversitetet prøver å gjenopplive denne kunnskapen og disse ferdighetene, forteller Bunker Roy. Dette er kunnskap som har bestått tidens prøve mener han.

– Framtiden til ethvert utviklingsland avhenger av hvordan en kan mobilisere, identifisere, bruke kunnskapen som tradisjonelle folk har i landsbyene. Overser man det er landet i ferd med å dø. Det er det som skjer med India. Vi overser 3000 år med kunnskap og ferdigheter og anerkjenner det ikke engang som en ferdighet.

Tradisjonell kunnskap

Ved å bruke tradisjonell kunnskap og la de fattige få kontroll over ny teknologi ønsker Barfotuniversitetet å bedre livskvali-

04. Kvinnene har svært lav status på den landsbygda i Rajasthan. Barfotuniversitetet bidrar til å gi kvinnene kunnskap og ferdigheter som gjør at statusen øker betraktelig.

05. Perma Ram (62) mener livet i landsbyen Legga har blitt enklere med tilgang til elektriske lamper ladet med solcellepaneler. Nå må han heller ikke dra til nabolandsbyen for å lade mobiltelefonen lenger.

06. Framtiden til de yngste i India ligger i å utnytte ferdighetene deres og komme fram til løsninger som de allerede har, mener Barfotuniversitetets grunnlegger Bunker Roy.

07. Tilgang til rent vann på landsby-skolen kan være helt avgjørende for å overbevise foreldrene om å sende barna sine dit. Barfotuniversitetet har bidratt til både brønner og tradisjonelle vann tanker som fylles under monsunen på flere hundre skoler i Rajasthan.

teten for de fattigste i India. Roy mener det da er mulig å motvirke migrasjonen fra landsbygda til storbyene.

– Du vil se flere som kommer tilbake til landsbyene fordi livskvaliteten er bedre enn i byene. Vi har forhindret at flere tusen mennesker har dratt fra landsbyene til slumområdene i Calcutta, Delhi, og Bombay. Det er bare som en siste desperat utvei at du drar til slummen i Bombay.

For Roy er Mahatma Gandhis budskap brennende aktuelt selv for det 22. århundre.

– Vi kan vise at det han sa er universielt. Vi tror på en enkel livsstil og vi tror på Gandhi. Vi tror på det han sier, på det han gjorde, og på måten han levde livet sitt på, konstaterer Bunker Roy. I praksis betyr det blant annet at Barfotuniversitetet drives nærmest som en ashram. Alle bidrar enten det er å lage mat, vaske opp eller rengjøring. I tillegg kan ingen tjene mer enn 150 dollar i måneden på Universitetet.

08. For Barfotuniversitetet er det helt uaktuelt å velge menn fra landsbyen til barfotingeniør-utdanningen. – Menn er rastløse, rotløse og utålmodige. Dessuten vil alle menn vil ha sertifikater. Etter utdanningen forlater de oftelandsbyen for å søke etter jobb i nærmeste storby i stedet, forklarer grunnlegger Bunker Roy.

09. Barfotuniversitetet hjelper mange landsbyer med å lage tradisjonelle tanker for å lagre regnvann.

10. Vann er det sparsomt med i landsbyen Legga i Rajasthan. Kvinnene må gå to timer for å få tak i drikkevann. Vannet i brønnen er til husdyrene.

11. En av få mannlige barfotingeniører, Parma Ram (22), viser stolt fram 2,5 kilowatt med solcellepaneler som driver et renseanlegg for å fjerne salt fra forurenset grunnvann i landsbyen Manthan Kotari.

08.

09.

10.

Kampen mot de fattige

Barfotuniversitetet har også tatt med seg Gandhis opprørske sider. Universitetet er forbudt område for både Verdensbanken og FN. Ikke engang et besøk fra de internasjonale organisasjonene er tillatt.

– Det er ingenting de har som vi ikke allerede vet. Hva har de å dele med fattige mennesker? Ingenting! De er totalt ubrukelige. De ville ikke lære noe av å besøke oss. Det vi gjør er så langt foran dem. Vi gjør noe de ikke kan begynne å forstå, buldrer Bunker Roy med stort engasjement. Han innrømmer at de har gjort et unntak. Det var for tidligere verdensbankpresident Robert McNamara som ønsket å komme.

– Jeg sa, greit, men du må sove på en matte på gulvet, bo uten elektrisitet, uten rennende vann. Han sa «ja, jeg kommer». McNamara var en stor mann, minnes Roy.

Møtet med McNamara bidro imidlertid ikke til å gjøre Bunker Roy mildere stemt mot Verdens-

banken. Han er svært bekymret og aktivt mot ethvert «ovenfra og ned»-prosjekt som FN og Verdensbanken «forsøker å dytte ned halsen din». Han tror mange utviklingsland lider på grunn av holdningene i de store internasjonale organisasjonene.

– Utvikling er stor butikk. Fattigdom er stor butikk. Jeg kan med stor overbevisning si at jeg tror disse folkene som har pengene, de såkalte hjernene og løsningene, ønsker at de fattige skal forbli fattige. Fordi det er «big business». Kan du tenke deg hvor mange mennesker som ville vært uten jobb hvis vi ikke hadde hatt fattige? I Verdensbanken og i FN-systemet? De har en egeninteresse i å se til at de fattige forblir fattige. De har løsningen, men ønsker ikke å sette den ut i livet. Fordi det nettopp ikke trengs konsulenter fra utlandet og store rapporter. Det er en katastrofe, mener Bunker Roy. Konkret hevder han at store sentraliserte utvi-

De kommer til Barfotuniversitetet i Tilonia som kvinner og reiser hjem som tigere.

Bunker Roy, Barfotuniversitetet.

klingsprosjekter spesielt innenfor energi ikke hjelper det fattige.

– Smått er vakkert

– De store energiprojektene i sør fungerer ikke. De hjelper industrien og ikke de fattigste. Det som virkelig hjelper de fattigste av de fattige er små avmystifiserte prosjekter. Der de selv har full kontroll, eier og driver teknologien som skal hjelpe dem. Det har vært vår metode i Barfotuniversitetet de siste 38 årene, fortsetter Bunker Roy. Han mener det er de desentraliserte løsningene som begynner på grasrota, som vil være bærekraftige, som vil vare,

og som faktisk vil fungere i det lange løp.

– Vi må nå endre tenkesett fra store sentraliserte løsninger til små desentraliserte løsninger. Det er det Barfotuniversitetet prøver å vise. Små de-sentraliserte landsbybaserte energiløsninger er nåtidens løsning.

– Det går mot de store selskapene, mot politikken til styresmakter, det går mot alt Verdensbanken står for. Hvis vi kan bevise at våre desentraliserte løsninger kan fungere, at de kan gjøre en forskjell og forbedre livskvaliteten til de fattigste, da kan vi forandre måten folk tenker på

– og det er en politisk handling til syvende og sist, poengterer Bunker Roy.

Fra eliteskole til landsbygda

Bunker Roy har ikke selv vokst opp i en landsby, men kommer fra en privilegert oppvekst i Delhi. Likevel har han kjempet for de fattigste i India i 38 år.

– Jeg fikk den mest kostbare, elitistiske, snobbete utdanningen det er mulig å få i India. Jeg reiste til landsbyen for første gang i 1965. Når du går på en eliteskole forventer ingen at du vil dra for å jobbe i en landsby som en ufaglært arbeider. Jeg gravde brønner i Rajasthan. Det er ikke der utdanningen leder deg, forteller Roy. Han minnes at familien var i transe og hans egen mor var så sjokkert at hun ikke ville snakke med sønnen på flere år. Spørsmålene var mange. Hva er det for deg i landsbyen? Ingen penger, ingen sikkerhet, uten makt, ingenting, hva vil

skje med familien? Til tross for innvendingene ble Roy på landsbygda.

– I Rajasthan ble jeg eksponert for den ekstraordinære kunnskapen som fattige folk har. Det jeg lærte på skolen var ingenting. Det har vært en 38 år lang prosess med avlæring. Den virkelige utdannelsen min startet på landsbygda, og jeg blir alltid overrasket av den utrolige visdommen veldig fattige mennesker har, over hele verden, konstaterer Roy. I denne tradisjonelle kunnskapen ser han redningen for verdens fattigste.

– Framtiden til utviklingsland ligger i hvor mye vi kan lytte til folket, utnytte ferdighetene deres og komme fram til løsninger som de allerede har. Det skjer ikke nå. Politikken er dårlig, politikken er mot de fattige, så vi har et stort slag foran oss, men det er en god kamp. Vi vil ikke tape slaget. Garantert.

Fakta

Solenergi for de fattigste

- Omkring en halvannen milliard fattige på planeten er ikke knyttet til noe sentralt strømmnett.
- Barfotuniversitetet valgte å satse på solenergi som alternativ til lampeolje, fordi solenergi krever bare vedlikehold. For desentralisert produksjon av biogass er det nødvendig med kuer eller bøfler. Vind var det heller ikke mulig å satse på i Rajasthan.
- En 25 watt mobil lampe med solcellepanel koster 350 amerikanske dollar. Det gir fire timer med lys hver kveld og en mobiltelefon kan også lades opp. Til sammenligning koster en kilometer med høyspentledning omkring 50.000 dollar.
- Landsbyer som blir elektrifisert av en barfotingeniør må betale det samme for solenergien som de gjorde for fossil lampeolje. Dette skal sikre kompensasjon til den lokale solingeniøren for reparasjon og vedlikehold.
- Barfotuniversitetet har elektrifisert 870 avsideliggende skoler i India med solenergi.
- Siden 1986 har 12.000 husholdninger blitt elektrifisert av lokale barfotingeniører i India.

- Bare i Afghanistan har lokale barfotingeniører installert 6000 solcellepaneler og står også for vedlikehold av dem. Solingeniørene trenger ikke oppfølging fra Barfotuniversitetet.
- Barfotuniversitetets satsing på å elektrifisere landsbyer med solenergi har til nå spart planeten for omkring 9 millioner tonn klimaskadelig CO₂-utslipp.
- Bare de mest avsideliggende og fattige landsbyene blir elektrifisert med solenergi i samarbeid med Barfotuniversitetet. De kan ikke ha installert solcellepaneler fra før og ikke ha TV i landsbyen.
- Datamaskiner, vifter, kopimaskiner, belysning og alt annet elektrisk på Barfotuniversitetet drives utlukkende av solcellepaneler. Samlet effekt er 47 kilowatt.
- Innendørs forurensning ved bruk av oljelamper, tar sammen med bruk av ved eller kull til matlaging og oppvarming, livet av halvannen million fattige hvert år. Halvparten er under fem år gamle. Dette tilsvarer 4000 dødsfall hver dag.

11.

Nattskoler for barna

I Rajasthan har mange barn ikke anledning til å gå på skole om dagen, fordi de må hjelpe foreldrene med å få endene til å møtes.

Ofte gjeter ungene sauer og geiter på dagtid. Barfotuniversitetet har derfor bidratt til å gi belysning til nattskoler for disse barna som ellers ikke ville fått noe skolegang. En av nattskolene ligger i landsbyen Koti. Fire barn tar med seg ferdig oppladete lamper til nattskolen. Lærer Lala Ram har en hektisk økt med 30 lærevillige barn.

– Etter at barna har fullført første klasse her kan de lese og skrive. Barna hjelper blant annet foreldrene med å føre husholdningsbudsjett og kan hjelpe dem slik at de ikke blir lurt av arbeidsgivere, forteller Lala Ram. Han mener at det ville vært umulig å undervise barna uten sollampene.

01. Lamper ladet med solcellepaneler er eneste mulighet mange barn har til å få en utdanning på de mange nattskolene i Rajasthan. På dagtid gjeter de geiter og sauer.

Dokketeater med en vri

Barfotuniversitetet i Rajasthan bruker dokketeater for å ta opp vanskelige temaer i landsbyene og utfordre tradisjonelle holdninger. Dokken Jokhim chacha (Den modige onkelen) har blitt en lokal kjendis. Han lytter folk til.

01. Dokkene fra Barfotuniversitetet lages av resirkulerte Verdensbank-rapporter.

02. Barfotuniversitetet bruker dokketeater for å få ut sitt budskap og utfordre tradisjonelle holdninger i landsbyene.

Rajasthan er kjent for sitt tradisjonelle dokketeater. Tidligere var fokuset på historien til de føydale småkongene i regionen og deres bragder. Dokkene var da staselig kledd opp og viste et helt annet liv enn det landsbyfolket i Rajasthan selv lever. Nå bruker Barfotuniversitetet dokketeater med sin egen vri i landsbyen. De kongelige er byttet ut med dokker landsbyfolket

kan kjenne seg igjen i. Dokkene er miljøvennlig laget, av resirkulerte Verdensbank-rapporter.

– Gjennom dokketeater kan vi diskutere og ta opp mange forhold i lokalsamfunnet. Vi snakker om likestilling, barns rettigheter, utdanning, helse, barnebryllup, kaste og alkoholproblemer, forteller Ram Niwas. Han leder barfotuniversitetets medieavdeling og også det populære dokketeateret.

– Vi informerer landsbyfolket om deres rettigheter og avgjørelser tatt av myndighetene. Dokketeater er en effektiv mediekanal her. Det er ikke mulig å diskutere direkte med folk om mange

spørsmål. Derfor bruker vi tradisjonelt dokketeater for å utfordre holdninger i lokalsamfunnet.

Jokhim chacha (Den modige onkelen) er dokketeaterets store kjendis og Barfotuniversitetets viktigste talsperson.

– Jokhim chacha tar opp bestemmelser om minstelønn. Etter det vil landsbyfolket følge hva han sier. Jokhim chacha forklarer også mulighetene med solenergi prosjektene til Barfotuniversitetet og at det ikke er nødvendig å kunne lese og skrive for å bli en solingeniør, forteller Ram Niwas.

Renser kroppen

Bedre helse, velvære og overskudd med Biosa

– med vitenskapelig dokumenterte egenskaper

Biosa melkesyre-gjærende bær og urter er gammel folketradisjon og moderne teknologi i skjønn forening. Gir maksimal effekt pga. høyt innhold av naturlige antioksidanter.

Styrker immunforsvaret. Produktene etablerer gunstig bakterieflora i tarmen som forsterker immunforsvaret og hindrer uønskede bakterier og virus.

Økologisk produsert. Våre produkter er økologisk produsert og godkjent av Debio.

Finnes med tre forskjellige smaker:
NATURELL, BLÅBÆR OG HYLLEBLOMST.

Biosa kan hjelpe for:

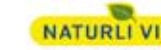
- Urolig mage ved antibiotikakurer
- Lett magekatarr
- Treg eller løs mage
- Lett eksem og periodisk psoriasis
- Lett forhøyet kolesterol
- Lette plager ved allergi
- Urolig mage på reise

Biosa Norge as

Bestill på vår nettside:
www.biosanorge.no
Eller ring tlf: 62 96 28 00

Kan kjøpes hos din lokale helsekostforretning:

Finnes det økologiske penger?

Økologisk matvareproduksjon tar hensyn til jorden, dyrene og menneskene. Som innskyter i Cultura Bank er du med på å finansiere hele produksjonskjeden fra jord til bord - store og små gårdsbruk, foredling av økologiske råvarer, butikker, abonnementsordninger for økomat og spisesteder.

Når våre kunder betror oss sine penger, låner vi dem ut til samfunnsnyttige og verdiskapende tiltak.

Vi tilbyr nettbank, bankkort og de fleste andre banktjenester.

Velg en bank som bryr seg!

www.culturabank.no

